

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

יצחק כהן, שופט
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית חיפה

תר"ם 82/21

כ"ב באלול, תשע"ח

2.9.2018

מוטי בן דוד

ע"י ב"כ עוה"ד אייל נון וחגי וגנפלד

העותר

נגד

1. שלמה בוחבוט, ראש עיריית מעלות תרשיחא

ע"י ב"כ עו"ד אושרי שלוש

2. עיריית מעלות תרשיחא

ע"י ב"כ עו"ד עמאד דקואר

המשיבים

החלטה

1. עתירה למתן צו מניעה, לפי סעיף 17ב' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959 (להלן - "חוק דרכי התעמולה").

2. העתירה מתייחסת לאירוע "הרמת כוסית" לקראת השנה החדשה, הצפוי להתקיים בתאריך 4.9.2018, בהשתתפות תושבי העיר (להבדיל מ"רמת כוסית" עם עובדי העיריה). נטען על ידי העותר, כי האירוע האמור, במסגרתו אמור המשיב מס' 2 לשאת דברים, הוא תעמולת בחירות אסורה לפי סעיף 2א' לחוק דרכי התעמולה. העותר מוסיף וטוען, כי "ידוע לו", שהיועצת המשפטית לעירייה קבעה בחוות דעתה שאין לקיים את האירוע, אך המשיבים החליטו להתעלם מחוות דעתה ולקיימו בכל זאת.

עמוד 1 מתוך 5

3. העותר פטר עצמו מלפנות אל המשיבים קודם הגשת העתירה. בסעיף 66 לכתב העתירה, נימק העותר את העדר הפניה המוקדמת בכך ש"פנייה מוקדמת הייתה יוצרת סד זמנים דחוק כאשר עמדתה של היועצת המשפטית כבר ידועה, גובר הצורך במניעת שיהוי, מן הצורך הרשמי (הפורמלי) בפניה למשיבים אשר מתעלמים פעם אחר פעם מהוראות החוק, והפעם הזאת – מתעלמים גם מחוות דעת של היועץ המשפטי".

בעקבות החלטתי הגיש העותר תצהיר, ובו הצהיר, כי על הכוונה לקיים את האירוע נודע לו בתאריך 23.8.2018, ועל חוות דעת היועצת המשפטית נודע לו בתאריך 24.8.2018.

4. המשיבים, בתשובותיהם לעתירה, טענו, כי אילו העותר היה פונה אליהם פניה מוקדמת, היו מבהירים לו, כי המשיב מס' 2 (ראש העירייה) אינו צפוי לשאת דברים, וכי באירוע זה, שנועד להודות למתנדבים מקרב תושבי העיר, ישתתפו כל חברי מועצת העיר, נציגי הסיעות בעירייה ורבני העיר, והוא "סטריילי וחף מכל פוליטיזציה". לטענת המשיבים, "סדר היום של האירוע הינו התכנסות, מצגת, מוסיקה, שני נאומים של שני מתנדבים צעירים, ברכת אנשי הדת לשנה החדשה וכיבודים". עוד טענו המשיבים, כי עתירת העותר נגועה בחוסר תום לב, שכן העותר הסתיר את העובדה, שמדובר באירוע המתקיים בכל שנה לקראת ראש השנה וחגי תשרי, והעותר יודע על כך, שכן עבד בעירייה המשיבה משך שנים רבות. המשיבים מוסיפים, כי מדובר באירוע המופיע בתכנית העבודה השנתית, אשר אושר על ידי מועצת העיר, ולא ניתן לשק את העירייה בשל מערכת הבחירות.

המשיבים הוסיפו וטענו, כי היועצת המשפטית לעירייה לא אסרה על קיום האירוע, אך קבעה, כי באירוע זה ראש העירייה לא ישא דברים, ואכן, ראש העירייה לא ישא דברים באירוע זה, וכאמור, מי שישאו דברים הם שני מתנדבים צעירים ורבני העיר, שישאו את ברכתם. לטענת המשיבים, האירוע לא נועד להשפיע על אופן ההצבעה של תושבי העיר בבחירות, ולא מתקיים בו מבחן "הגורם הדומיננטי" (וראו בג"ץ 869/92 זילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מ"ו(2) 692, 704 (1992)).

לטענת המשיבים, העדר פניה מוקדמת מצדיקה את דחיית התביעה על הסף, וכי העותר פונה לקבל סעד מבלי שברר כראוי את העובדות תוך שימוש לרעה בהליכים, ובחוסר ניקיון כפיים.

5. כיוון שהמשיבים התייחסו בתשובתם לתוכנה של חוות הדעת, שניתנה על ידי היועצת המשפטית, יש לראותם כמי שוויתרו על החיסיון החל ביחסי עורך דין ולקוח. על כן הורתי למשיבה מס' 2 להגיש העתק מחוות הדעת, ככל שניתנה כזאת על ידי היועצת המשפטית.

בתאריך 31.8.2018 המציא בא כוח המשיבה העתק ממכתב היועצת המשפטית, שנשלח בדואר האלקטרוני בתאריך 29.7.2018, ובו כתבה בין היתר:

עמוד 2 מתוך 5

"הפעלת מבחני העזר אשר נקבעו בהנחיות היועמ"ש ובפסיקה על המקרה הנוכחי מחייבות לטעמי את המסקנה כי מדובר באירוע שאין לערכו בעת הנוכחית.

אירוע כאמור, בשים לב לסמיכותו למועד הבחירות ובשים לב למהות האירוע והמוזמנים, הדוברים באירוע ותוכן הדברים שסביר להניח שיינשאו בו מטבע הדברים – גם אם ראשיתו של האירוע חפה מכל הקשר פוליטי תעמולתי, קיומו בשנה זו מעלה חשש כבד כי הוא יהווה למעשה תעמולת בחירות."

לטענת בא כוח המשיבה מס' 2, העותר מנצל את המידע שהגיע לידי באופן מניפולטיבי, שכן הוא מנסה ליצור רושם, כאילו חוות דעת היועצת המשפטית, שניתנה בתאריך 29.7.2018, מתייחסת לאירוע במתכונת שתוארה בתגובת המשיבים. לטענת בא כוח המשיבה מס' 2, במהלך חודש אוגוסט ועד למועד בו הוגשה העתירה "התקיימו מגעים (שאינם בכתב) בין הדרגים המקצועיים בעירייה לבין עצמם, ובינם לבין מחלקת היועץ המשפטי, בכל הקשור לאירוע, שבסיומם החליט מנכ"ל העירייה על קיום האירוע במתכונת שפירטה העירייה בתגובתה: ללא, נואמים, ללא נאומים פוליטיים, ללא תעמולת בחירות, וללא מעורבות של אנשים פוליטיים, אירוע פתוח, שכל חברי מליאת העירייה הוזמנו אליו, אנשי הדת יברכו ויצפו במצגת, ישמעו מוסיקה ויברכו אחד את השני בברכת שנה טובה".

יש להצטער שהמשיבים לא פרטו העובדות הנ"ל, ולא גילו הדוא"ל של היועצת המשפטית כבר מלכתחילה, דבר שהיה מקנה יותר אמינות לטיעונם. הרי אם המשיבים נוהגים כחוק, מדוע היה עליהם להסתיר את עמדתה הראשונית של היועצת המשפטית ואת המגעים שהתנהלו לאחר מכן, בעטיים שונתה מתכונת האירוע ?

6. מכל מקום, לאחר ששקלתי טענות באי כוח הצדדים, הנני מחליט לדחות את העתירה.

בראש ובראשונה יש לזקוף לחובת העותר את העדר מיצוי ההליכים לפני הגשת העתירה. אמנם, העותר נימק את העדר הפניה בנימוקים שציטטתי לעיל מתוך עתירתו, אך אין אני מקבל את נימוקיו. כיוון שכבר ביום 23.8.2018 ידע העותר על קיום האירוע, שצפוי להתקיים בתאריך 4.9.2018, היה לו די זמן והותר למצות את ההליכים, ולפנות אל המשיבים בפניה מוקדמת. אפשר, שנוכח הטענה, שהמשיב מס' 2 ממילא לא אמור לשאת דברים באירוע, הדיון בעתירה היה נחסך. העותר אינו רשאי ואינו זכאי לחשב חישובים ולהניח הנחות, בשאלה, כיצד היו המשיבים פועלים (או לא היו פועלים) אילו היו מקבלים את פנייתו המוקדמת. חובתו של העותר, בהעדר נימוקים המצדיקים זאת, לפנות אל המשיבים לפני הגשת העתירה, וכבר נפסק שאין מדובר בעניין פורמלי (כפי שהעותר טוען), אלא בעניין מהותי. לעניין זה כבר נפסק, כי "די באי מיצוי ההליכים על מנת להביא לדחייתה של העתירה על הסף" (תר"ם 35/20 עו"ד בורובסקי נ' יהב 24.67.2013 מפי כב' השופטת (כתארה אז) א' חיות, בפסקה 20), וכך ראו תר"ם 46/20 שמעוני נ' 5

וקנין (31.7.2013, מפי כב' השופט ס' ג'ובראן, בפסקה 14), ות"מ 55/20 כהן נ' ברקת (8.8.2013, מפי כב' השופט ס' ג'ובראן).

7. לגופם של דברים, אף אם לא היה מקום לדחות את העתירה על הסף, היה מקום לדחותה לגופו של עניין.

אין ספק שהרשות המקומית, כמו גם העומדים בראשה (ראש הרשות והמנכ"ל), חייבים לנהוג על פי הנחיות היועץ המשפטי של הרשות המקומית. ואולם, במקרה שלפני מדובר בעמדה שהיועצת המשפטית הביעה בתאריך 29.7.2018, ונראה שעל רקע המתכונת המקורית של האירוע, כפי שהוצגה לה, עמדתה באותה עת הייתה נכונה. עם זאת, לטענת המשיבים הם לקחו לתשומת ליבם את עמדת היועצת המשפטית, ובעקבות עמדתה, שינו את מתכונת האירוע, במובן זה שלא ישאו בו נאומים של פוליטיקאים, וזאת כדי להימנע מכך, שהאירוע יגלוש לתעמולת בחירות.

8. הרמת כוסית לקראת ראש השנה וחגי תשרי הוא אירוע מקובל במסגרות שונות ובארגונים רבים. אמנם, בתקופת בחירות קיים חשש שאירוע שכזה ינוצל לקיום תעמולת בחירות אסורה, ועל כן היה עדיף שהאירוע לא יתקיים בשנת בחירות (שאינה שנה ככל שנה אחרת), גם אם הוא מופיע בתכנית העבודה של העירייה. אזכיר, כי אין מניעה לקיים אירוע שכזה שלא מתוך משאבי הרשות (אולם, כוח אדם, מימון וכיוצ"ב), ולמתנדבים מתושבי העיר אפשר להודות באירוע שיתקיים לכבודם לאחר הבחירות. מכל מקום, משהוחלט לקיים את האירוע, ונקבעה מתכונת שתבטיח, שהאירוע לא יגלוש לתעמולת בחירות אסורה, ניתן יהיה לקיימו במתכונת שפורטה, למעט המצגת, אותה ניתן יהיה להציג רק בכפוף לקבלת אישור בכתב מאת היועצת המשפטית, לאחר שהיועצת המשפטית תצפה בה.

9. לעניין הוצאות ההליך:

המשיבים עתרו לכך שהעותר יחוייב לשלם להם הוצאות, המביאות בחשבון את הטרחה הרבה שנגרמה להם בעקבות ניסוח העתירה בצורה ארכנית ומיותרת, וצירוף נספחים רבים שאינם רלבנטיים לנושא העתירה.

אפשר והייתי נעתר לבקשת המשיבים, שכן העתירה נוסחה באופן מאוד מכביד, הגם שמדובר בסוגיה פשוטה יחסית. ואולם, המשיבים לא פרשו את התמונה המלאה מלכתחילה, ונמנעו מלצרף את משגור הדוא"ל מיום 29.7.2018 ששלחה היועצת המשפטית, ובחרו בתשובתם להביא תמונה חלקית, הגם שהיה בפיהם הסבר שהניח את דעתו. לא כך מצופה מרשות ציבורית. על כן, הנני מחליט שלא לעשות צו להוצאות, וכל צד ישא בהוצאותיו.

10. אשר על כל האמור לעיל, הנני מחליט כדלקמן:

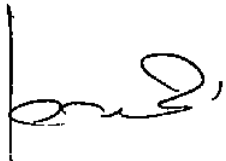
(א) הנני דוחה את העתירה.

(ב) עם זאת מובהר, כי ניתן יהיה לקיים את האירוע המתוכנן ביום 4.9.2018 במתכונת שפורטה בתגובת המשיבה מס' 2, דהיינו: "התכנסות, מצגת, מוסיקה, שני נאומים של שני מתנדבים צעירים, ברכת אנשי הדת לשנה החדשה, וכיבודים". למען הסר ספק, לא ישאו באירוע נאומים, למעט נאומי שני המתנדבים וברכות אנשי הדת, ובאחריות מנכ"ל המשיבה מס' 2 להבהיר לנואמים ולמברכים, לפני תחילת האירוע, כי נאסר עליהם לגלוש לתעמולת בחירות.

(ג) הצגת המצגת באירוע כפופה לאישורה של היועצת המשפטית, שיינתן בכתב לאחר שהיועצת המשפטית תצפה במצגת, ותוודא שהיא אינה מכילה מסרים שיש בהם תעמולת בחירות. לא יינתן למצגת אישור בכתב מאת היועצת המשפטית, כי אז לא ניתן יהיה להציג את המצגת באירוע.

(ד) כאמור לעיל, אין צו להוצאות, וכל צד ישא בהוצאותיו.

ניתן היום, כ"ב באלול, תשע"ח, 2.9.2018, בהעדר הצדדים.

יצחק כהן, שופט
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית חיפה